

België daalt in het corruptieklassement van Transparency International

Brussel, 17 november 2009 - Transparency International publiceert vandaag zijn nieuwe index voor de perceptie van corruptie (Corruption Perceptions Index CPI). Deze samengestelde index is gebaseerd op 13 enquêtes, afgenomen bij experts en zakenlui, geleid door 10 onafhankelijke instellingen (zoals *Economist Intelligence Unit*, *World Economic Forum*, *de Wereldbank*) en geeft hun perceptie weer van het niveau van corruptie van ambtenaren en politici, afkomstig uit 180 landen.

De globale resultaten zijn zorgwekkend. De meerderheid van de onderzochte landen behaalden scores gelegen onder waarde 5 op een schaal van 0 (hoog niveau van waargenomen corruptie) tot 10 (laag niveau). Deze cijfers zijn een weergave van de omvang van corruptie binnen openbare en politieke structuren, een fenomeen dat een praktijk van goed bestuur en verantwoordelijkheid belemmert.

Onderaan het klassement vinden we instabiele landen, wier instellingen diep getekend zijn door oorlog en aanhoudende conflicten: Somalië (1,1), Afghanistan (1,3), Myanmar (1,4), Soedan (1,5) en Irak (1,5).

Bovenaan staan Nieuw-Zeeland en Denemarken, met scores van respectievelijk 9,4 en 9,3. Zij worden op de voet gevolgd door Singapore (9,2), Zweden (9,2) en Zwitserland (9,0).

België daalt van de 18e naar de 21e positie

België plaatst zich dit jaar op de 21ste positie met een score van 7,1 en daalt dus 3 plaatsen in het CPI-klassement ten opzichte van vorig jaar (7,3 in 2008). Op deze manier kenmerkt het zich als één van de minst goede leerlingen van de landen die het "oude Europa" vormen. Zonder rekening te houden met de landen van Oost Europa, Cyprus en Malta, bekleedt België de 10e positie in Europa (het Europa van 15), na Denemarken, Zweden, Finland, Nederland, Luxemburg, Duitsland, Ierland, Oostenrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Hoe kan deze situatie verklaard worden? Eerst en vooral bezitten de landen bovenaan het klassement gevestigde regels inzake belangenconflicten waarover men in België niet beschikt. De nationale media besteden ruimschoots aandacht aan deze tekortkoming, zowel binnen Justitie als bij de publieke mandatarissen en hun politiek personeel.

Andere preventieve instrumenten blijken eveneens onvoldoende. Zo heeft een ambtenaar de wettelijke verplichting (artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering) om de procureur des Konings op de hoogte te brengen van elk misdrijf vastgesteld tijdens de uitoefening van zijn ambt. De ambtenaar wordt echter niet gesteund in deze verplichting: de wet voorziet geen sanctie in geval van schending van deze verplichting., en bovendien bestaat er geen administratieve onderzoeksinstelling meer, waar de ambtenaar zich in eerste instantie tot kan richten voor een bevestiging van zijn vermoedens - het Hoog Comité van Toezicht werd immers afgeschaft na de Agusta-affaire.

Tot slot geniet de ambtenaar nog steeds geen bescherming. In België bestaat er geen wettelijke regeling ter bescherming van ambtenaren die een misdrijf melden (bescherming van klokkenluiders). Hoewel dergelijke maatregel werd beslist door de Ministerraad van 30 juni 2006, naar aanleiding van de opmerkingen van de OESO en de Raad van Europa, is

deze nog steeds niet van kracht¹. Resultaat: in België worden gevallen van belangenvermenging en corruptie zelden naar buiten gebracht door ambtenaren, hoewel zij juist op de geschikte plaats zijn om deze in een vroege fase te bestrijden. Het ontwikkelen van de passende instrumenten zou daarin verandering moeten brengen.

Volgens een enquête door Transparency International Belgium gevoerd vóór de regionale verkiezingen van 2009, dienen de huidige regeringen op federaal en regionaal niveau zich aan als de kans om een aanzienlijke sprong vooruit te maken op het gebied van openbare transparantie. Hun beleidsverklaringen voorzien een versterking van ethiek, van regels inzake belangenconflicten en transparantie op administratief niveau. De Belgische afdeling van Transparency International volgt de uitvoering van die verklaringen van zeer dichtbij.

De corruptie perceptie index van Transparency International - Corruption Perceptions Index CPI - is een samengestelde indicator die de perceptie van verschillende experts op het niveau van de passieve corruptie binnen administraties en de politieke klasse in 180 landen weergeeft. Het klassement van de indexen van deze landen wordt jaarlijks gepubliceerd en de gegevens zijn afkomstig van 10 onafhankelijke instituten.

De tabellen en andere methodologische gegevens in verband met het CPI 2009 zijn beschikbaar op http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009

Transparency International Belgium is de Belgische sectie van de wereldwijde organisatie die strijdt tegen corruptie leidt. Voor meer informatie: www.transparencybelgium.be

Media Contact:

Chantal Hébette-Van den Broeke
0477/423112
info@transparencybelgium.be

¹ Een klokkenluiderssysteem bestaat reeds in het Vlaams Gewest.